

UNDERSØGELSE:

Læseren og læsning i online litteraturformidling via videoer til YouTube

Indhold

Undersøgelsens væsentligste pointer	2
Om projekt <i>Læs piger</i> og undersøgelsen i regi af National Videncenter for Læsning	3
Analyse af de fire videoer	3
Anna Briand: <i>En sommerdag med min kusine og jeg *vlog*</i>	3
Anna Briand: <i>Meet-up + en snak om efterskole, Ronaldo og Tudefilm/bøger?!</i>	5
Booktube til dig, der elsker bøger: <i>På rejse</i>	6
Booktube til dig, der elsker bøger: <i>Tre bøger jeg gerne vil læse</i>	7
Opsummering	9
Videoernes auditive og visuelle udtryksformer i formidlingen af læseren og læsning	9
De fire videoers fremstilling af læsning og læseren	9

Undersøgelsens væsentligste pointer

Nationalt Videncenter for Læsning har nærstuderet fire videoer til YouTube, produceret i biblioteksprojektet *Læs piger*. Formålet var at undersøge, hvordan læseren og læsning fremstilles i videoerne, samt hvordan de visuelle og auditive udtryksformer, som videoformatet tilbyder, blev anvendt.

To af videoerne var produceret af youtuber Anna Briand, og to var produceret af piger, der deltog i bibliotekernes Booktuberklubber.

Undersøgelsen samles i nedenstående tre fund, som vil være væsentlige at have for øje i fremtidige litteraturformidlingsprojekter:

- Videoerne formidler en opfattelse af læsning som tæt knyttet til primært skønlitteratur og bogen som medie. Da læsning også foretages i andre genrer og via andre medier, peger det på en meget entydig forståelse af læsning
- Videoerne formidler, inden for ovenstående blik på læsning, mange forskellige måder at forstå og begå sig på som læser. Det skaber mulighed for at appellere til et bredt modtagerspekter
- Videoerne præsenterer fritidslæsning i en tydelig enten institutionel eller kommerciel ramme. Det indikerer, at fritidslæsning ikke nødvendigvis behøver hænge sammen med eller skal formidles med hjem og det frie valg som ramme.

Fund relateret til analysen af de enkelte videoproduktioner:

Videoerne produceret af Anna Briand:

- Videoerne er velproducerede, og de formidler et tempofyldt og indtryksmættet univers, som læsning og læseren indlemmes i
- Anna Briand fremstår ikke som en dedikeret eller interesseret læser
- Fokus på læsning og læseren er primært at finde i lydsporet i form af tale, og det understøttes i mindre grad visuelt i form af viste bøger
- Det tyder på, at Anna Briands pointer går igennem hos videoernes seere.

Videoerne produceret af Booktube-pigerne:

- Booktube-pigerne fremstår som dedikerede og interesserede læsere
- Fokus på læsning og læseren er primært at finde i lydsporet i form af tale, og det understøttes visuelt i form af viste bøger og scenen, biblioteket
- Booktube-pigerne har gjort sig umage både med at forberede videoens indhold og i den efterfølgende redigering, dog signalerer videoerne et "amatørunivers". Læsning og læseren indlemmes i dette
- "Amatøruniverset" kan bevirke, at seerne bedre kan identificere sig med pigerne.

Om projekt *Læs piger* og undersøgelsen i regi af National Videncenter for Læsning

Projektet *Læs piger* er et udviklingsprojekt igangsat af Vejle Bibliotekerne i samarbejde med ni biblioteker i Region Syddanmark med støtte fra Slots- og Kulturstyrelsen. Det blev igangsat af 10 biblioteker i Region Syddanmark med Vejle Bibliotekerne som projektejer i foråret 2018 og afsluttes december 2019.

Projektet har til formål at øge de 9-14-årige pigers interesse for læsning ved at markedsføre læsning og bøger særligt til denne målgruppe. Dette er sket dels via et stormøde for piger, et såkaldt "meet-up", dels via nyproducerede YouTube-videoer af og til piger.

I projektet blev der formidlet i alt to videoer produceret af youtuber Anna Briand, lanceret via Anna Briands egen kanal. Der blev også formidlet ca. 70 videoer produceret af piger fra Booktuberklubber på de deltagende biblioteker i Region Syddanmark. Disse blev lanceret via kanalen *Læs piger – Booktube til dig, der elsker bøger*, en kanal oprettet i forbindelse med projektet.

Som projektejer bad Vejle Bibliotekerne Nationalt Videncenter for Læsning nærstudere fire af projektets videoer: to produceret af Anna Briand, og to produceret af Booktuberklub-pigerne. Formålet var at undersøge, hvordan læseren og læsning blev fremstillet samt at undersøge, hvordan de visuelle og auditive udtryksformer, som videoformatet tilbyder, blev anvendt.

Analyse af de fire videoer

I analysen behandles videoerne enkeltvist. Analysen indledes med en kort præsentation og et resume af videoens handling. Dernæst fokuseres der på, hvordan der arbejdes med lyd og billede, samt hvorledes videoen fremstiller læseren og læsning.

Anna Briand: *En sommerdag med min kusine og jeg* *vlog*

Videoen er lanceret den 7. juli 2019. Den har 52.123 visninger og 89 kommentarer og varer 8,11 minutter.

Den kan ses på: <https://www.youtube.com/watch?v=Azjits5Aato> (lokaliseret den 3. september 2019).

I videoen tager Anna Briand på tur til Odense sammen med sin kusine. Videoen indledes med, at Anna Briand

Figur 1. Anna Briand understreger indledningsvist, at videoen er sponsoreret af *Læs piger*.

fortæller, at hun synes, det er ærgerligt, at mange synes, at læsning er kedeligt. Det kan også være sjovt, når man læser nogle titler, man kan lide. Dernæst understreger hun, at videoen er sponsoreret af *Læs piger*, og man ser et par klip, som gentages senere i videoen. De fungerer således som en art teaser. Det næste, man ser, er Anna Briand, der synger til popmusik i bilen på vej til kusinen, man ser hende spise på café, løbe på løbehjul og ligge sammen med kusinen på et tæppe i en park, hvor de viser bogtitler og spiser is. Om aftenen viser Anna Briand os, at hun har købt et

par Adidas-sko på tilbud, og så lægger hun en ansigtsmaske med ananas.

Videoen er klippet med 1-4 sekunder pr. indstilling, det vil sige tiden fra et klip til det næste. Der er ingen pauser i lydsporet, hvor man hører enten fjern eller høj underlægningsmusik eller popmusik, som Anna Briand synger til. Man hører samtale og reallyd samt, og som det mest dominerende, Anna Briands direkte tale til kameraet. Anna Briand inddrager konstant seeren ved at kigge ind i kameraet, grine til dette samt bruge en modtagerorienteret "du/I/er"-henvendelse. Endelig rummer videoen et utal af scener: hjemme hos Anna Briand, i bil, på cafébesøg, på tur på gågaden og i parken, i en parkeringskælder og på en skovsti.

Filmens hurtige klipning, mange scener og konstante lydspor formidler, at der sker noget, når man er sammen med Anna Briand. Hendes direkte henvendelse til seeren inviterer denne ind i universet, samtidig med at det indikerer, at hun ved, hvad hun skal gøre for at holde dennes interesse. Endelig vidner hendes metasprog i indledningen omkring videoens sponsor og indhold samt hendes efterfølgende redigering i form af produktion af teaser, hurtige klipning og lydspor om, at Anna Briand er en professionel YouTube-producent. Dette understreges af, at alle videoens billeder fremstår klare, samt at al tale er tydelig. Det kræver et godt kamera og en god mikrofon, hvilket vidner om, at Anna Briand har de teknologier, det kræver for at lave gode videoer.

I dette tempofyldte, indtryksmættede og lækkert producerede univers er der flettet en masse små kommentarer, snakke og overvejelser omkring læsning ind. Anna Briand giver tips til konkrete bogtitler, primært skønlitterære, som hun holder op og viser frem. Bøgerne er valgt, fordi hun enten snart skal i gang med dem, eller fordi hun selv kunne lide at læse dem, fortæller hun.

Figur 2. Anna Briand (th) sammen med kusinen i parken

Hun understreger, at hun bedst kan lide bøger, der er filmatiseret, blandt andet fordi de giver indsigt i detaljer, som filmen ikke viste. Hun gør sig overvejelser over steder, der er gode at læse, eksempelvis i parken, og at det er godt at læse sammen med andre. Endelig kører der, som en rød tråd gennem denne "sommersdag"-video, et budskab om, at læsning er godt som tidsfordriv i fly, bil og tog. Dette er ganske relevant, da

mange formentligt skal ud at rejse. Boglæsning overhales dog af en film, hvis man skal rejse langt, indskyder hun, så har man nemlig tid til at se sådan en.

Anna Briands overvejelser over læsning opleves som mindre holdepunkter eller nedslag i den overordnede handling, som er turen til Odense med kusinen. Man kan mene, at Anna Briand ikke kommer videre i dybden med hverken de titler, hun anbefaler, eller de tanker, hun gør sig om læsning. På den måde fremstår hun ikke som en dedikeret, endelige særligt interesseret læser. Omvendt indlemmes Anna Briands overvejelser om læsning i hendes interessante univers. Og selv om overvejelserne fremstår tyndt begrundede og kun optræder kort i denne video, så er der mange af seerne, der fanger dem alligevel. Det understreges i videoens kommentarspor, hvor nogle gentager hendes ytringer, dels om at læse, mens man bliver transporteret et sted hen, dels nogle af de konkrete titler, hun anbefaler. Andre fremhæver blot, at det er dejligt at læse og bifalder, at Anna Briand promoverer noget, der er godt, nemlig læsning. En anden skriver, at man gerne vil læse, når én, som man ser op til, gør det. På den måde virker det til, at Anna Briand, trods hun ikke fremstår som en interesseret læser selv, inspirerer sine seere til at tænke i og tale om læsning.

Anna Briand: *Meet-up + en snak om efterskole, Ronaldo og Tudefilm/bøger?!*

Videoen er lanceret den 28. marts 2019. Den har 21.163 visninger og 77 kommentarer. Den kan ses på:

<https://www.youtube.com/watch?v=TmAJUnoHIdQ&t=281s> (lokaliseret den 3. september 2019).

Videoen indledes med, at Anna Briand tager briller på og ændrer stemme, fordi hun nu skal "tale om bøger". Dernæst ser man, at hun sminker sig, fordi hun skal besøge sin kusine. Samtidig med at sminken lægges, reflekterer hun over det at læse bøger. Hendes første udsagn "Narrh, bøger, hvor er det kedeligt, Anna!" sagt direkte til kameraet afvises straks med et "Jeg synes personligt, det er mere afslappende at læse en bog" samt dernæst med det mere saglige "Der var også en undersøgelse her sidste år, der har vist, at der er sket et

Figur 3. Anna Briand (tv) tager briller på, inden hun taler om læsning.

markant fald i pigers læsning, og at de 9-14-årige piger bruger mindre tid på bøger end tidligere".

Dermed er grundlaget lagt for det besøg hos kusinen, som Anna Briand er ved at gøre sig klar til. Kusinen er nemlig 14 år og bruger mest tid på YouTube. Anna Briand vil høre hendes syn på læsning. Hos kusinen taler pigerne om de genrer, primært skønlitterære, de kan lide: Krimi og romantik, at bogen er god til at skygge for solen, og Anna Briand fremhæver igen, at hun bedst kan lide filmatiserede bøger, fordi der er mere indhold i bogen end i filmen. Af titler fremhæver Anna

Briand blandt andet sin egen bog *Mit efterskoleår* og *De små synger*, som hun synger et par vers fra. Ud over det viser hun par andre titler og begrundet, hvorfor hun synes, de er gode. Kusinen præsenterer *Værelse 213* på samme vis. Som præmis for præsentation af bøgerne ligger hele tiden, at det ikke er "de kedelige bøger, vi læste i skolen", men gode og sjove bøger.

Videoen afsluttes med, at Anna Briand giver fem gode tips til, hvorfor man skal læse: 1. Man bliver klogere, får et større ordforråd og bliver bedre til at læse, 2. Man slapper af og bliver ikke distraheret grundet bogens analoge status, 3. Man bliver underholdt, rørt eller griner, 4. Man bliver bedre til andre sprog, hvis man eksempelvis læser på engelsk og 5. Man lever længere. Til sidst kommer der en reklame for en Give-away inde på Booktuberkanalen.

Videoen er klippet med 1-4 sekunder pr. indstilling. Samtalen med kusinen er således brudt op i mange små klip. Der er ingen pauser i lydsporet, hvor der dog kun indledningsvist anvendes underlægningsmusik. Dominerende i den resterende del af videoen er Anna Brians direkte tale til kameraet samt samtale med kusinen.

Anna Briand inddrager konstant seeren ved at kigge i kameraet, grine til seeren samt bruge den modtagerorienterede "du/I/er"-henvendelse. Endelig rummer videoen kun få scener, den ene er hjemme hos Anna Briand, den anden hos kusinen i et værelse. I begge scener står kameraet stille. Videoens billeder fremstår mindre farvemættede, og der klippes kun få detaljer ind. Det indikerer, at det tekniske udstyr har været et andet i denne video, samt at såvel optagelse som redigering har været mindre tidskrævende.

Trods de få effekter og scener skaber Anna Briand alligevel et sjovt og spændende univers, primært gennem sin grinende, konstant talende og gestikulerende person, som kalder på øjets og ørets opmærksomhed.

Figur 4. Anna Briand (tv) hjemme hos kusinen.

Videoen handler i høj grad om bøger og læsning, og det lader til, at Anna Briands syn på dette går på flere niveauer: Ét niveau, hvor hun påpeger, at læsning er kedeligt, hvilket kan være årsagen til, at hun på andre tidspunkter i videoen må peppe emnet lidt op ved at synge, tage et par briller på og ændre stemme. Ét niveau, hvor hun formidler, at læsning kan et eller andet, nemlig give gode oplevelser og afslapning. Og endelig ét niveau, hvor hun mere videnskabeligt argumenterer for læsning, eksempelvis ved at referere til undersøgelser og give fem

gode fif til, hvorfor man skal læse.

Man kan mene, at Anna Briand med de tre forskellige niveauer giver seeren en pallet, inden for hvilken denne kan definere sin egen holdning til læsning. Man kan også mene, at det gør det svært for seeren at vurdere, hvad der er Anna Briands personlige holdning, og om hun i det hele taget læser selv. Da videoen formidles som værende sponsoreret og rummer flere henvisninger til projekt *Læs piger*, kunne det tyde på, at de videnskabelige fakta er nogle, som Anna Briand har tilegnet sig som del af sin sponsorerede opgave. Det mindsker hendes troværdighed som afsender, når budskabet er læsning.

Uanset dette udtrykker videoens seere stor begejstring. Mange kommenterer på de titler, som formidles, og erklærer sig enige i, om de er gode eller ikke. Mange reagerer også på hendes udsagn om, at læsning i skolen er kedeligt. På den måde fanger Anna Briand tydeligvis sine seere.

Booktube til dig, der elsker bøger: På rejse

Videoen er lanceret den 4. juli 2019. Den har 173 visninger og 0 kommentarer og varer 0,58 minutter. Den kan ses på: <https://www.youtube.com/watch?v=BIQKNgNfCoE> (lokaliseret den 6. september 2019).

Videoen indledes med en kort jingle og *Læs pigers* logo. Dernæst ser man de to piger, Clara og Sofie, der præsenterer hinanden og i kor annoncerer, at de kommer fra Fredericia Booktube. Efter en kort trommehvirvel, der laves med hænderne i bordet, proklamerer de, at de skal anmelde *Brødrene Løvehjerte* af Astrid Lindgren.

Figur 5. De to piger, Clara og Sofie, præsenterer hinanden. Skrift på realbillede gentager deres navne.

Bogen placeres helt tæt på kameraet, hvorefter pigerne genfortæller dens handling. Resuméet afbrydes af et nys i baggrunden, som får pigerne til at bryde sammen af grin. Det ufrivillige indspark fra omgivelserne påvirker den videre genfortælling af handlingen, som pigerne fniser sig igennem. Afslutningsvist fortæller pigerne, at der sker både gode ting og dårlige ting i bogen, men at vi selv skal læse den for at få det at vide. Videoen afsluttes med, at pigerne gentager titel og forfatter til den bog, de har anmeldt.

Videoen er klippet med 5-8 sekunder pr. indstilling. Kameraet står stille og er placeret i et mindre frøperspektiv, så lamperne i loftet inddrages. Pigerne ser hele tiden enten ind i kameraet eller på hinanden. På den måde skaber de både kontakt til seeren samt en stærk dynamik mel-

lem hinanden. Oven på realbillede er indsat skrift og emojis, der enten gentager det, pigerne siger, eller kommenterer på det. På den måde fremmes videoens indholdsmæssige fokus og budskab.

På lydsiden hører man primært pigerne tale, enten i kor eller skiftevis. Der er kun mindre pauser i deres tale, som ofte opstår i forbindelse med indklip af en ny indstilling. Der inddrages reallyd i form af pigernes trommelyd på bordet og nyset i baggrunden, og der anvendes underlægningsmusik i form af sangen *Nagijala*. Videoen udgøres af en enkelt scene, nemlig de to piger ved et bord. At dømme ud fra baggrundens reoler, de institutionelle lamper i loftet, samt at pigerne tilkendegiver at være fra Fredericia Booktube, må man formode, at scenen er Fredericia Bibliotek, altså et offentligt rum.

Det er anmeldelsen af *Brødrene Løvehjerte*, der er det absolutte centrum for denne video. Selv om pigerne griner og påvirkes af og inddrager nyset, er det hele tiden anmeldelsen, de vender tilbage til og den, som videoen både indledes og afsluttes med. Anmeldelsens pointer fremmes af de anvendte animationer og gøres ekstra interessant via det stærke samspil mellem pigerne. Det skaber en positiv og sjov ramme, der inviterer seeren ind. Det pixelerede billede og den varierede lyd kvalitet vidner om, at pigerne ikke er i besiddelse af samme professionelle teknologi som youtuber Anna Briand. Dog viser den koordinerede tale i videoens start, trommehvirvlen på bordet og de indklippede animationer, at der både er blevet brugt tid på og tænkt grundigt over, hvordan videoens budskab kan

Figur 6. Bogen front placeres tæt på kamera og anmeldelsen suppleres med simleys oven på realbillede.

fremmes såvel under optagelsen som i den efterfølgende redigeringsfase. Samlet gør dette, at de to piger ikke kun fremstår som vidende læsere i kraft af at have læst den bog, de anmelder, men også som dygtige formidlere af såvel læsning som af sig selv som læsere. Ved at flette lyd, billede og budskab og ved at bruge egen krop og mimik fremstiller de læsning som noget, de synes er sjovt og rart, læsning som noget, de gør sammen med andre, og noget, som de taler om.

fremmes såvel under optagelsen som i den efterfølgende redigeringsfase.

Samlet gør dette, at de to piger ikke kun fremstår som vidende læsere i kraft af at have læst den bog, de anmelder, men også som dygtige formidlere af såvel læsning som af sig selv som læsere. Ved at flette lyd, billede og budskab og ved at bruge egen krop og mimik fremstiller de læsning som noget, de synes er sjovt og rart, læsning som noget, de gør sammen med andre, og noget, som de taler om.

Booktube til dig, der elsker bøger: *Tre bøger jeg gerne vil læse*

Videoen er lanceret den 26. marts 2019. Den har 311 visninger og 2 kommentarer og varer 2,59 minutter. Videoen kan ses på: <https://www.youtube.com/watch?v=si7q4tQwGBk> (lokaliseret den 6. september 2019).

Figur 7. Videoen består af én scene: Pigen foran en bogreol.

Videoen indledes med en kort jingle og *Læs pigers* logo. Dernæst ser man en pige foran en bogreol, der til kameraet fortæller, at hun i dag vil fortælle om tre bøger, hun har valgt. Den korte intro tager 10 sekunder, og herefter bruges resten af videoen på, at pigen anmelder de tre titler: *Skyriel* (Lene Dybdal), *Nøglens vogter* (Lene Dybdal) og *Lyntyven* (Rick Riordan). Hun genfortæller bøgernes handling, fortæller om, hun kan lide bogen og hvorfor og viser bogens forside til

kameraet. Samme forside gentages i større format som et billede i øverste venstre hjørne. Filmen afsluttes med, at pigen fortæller, at hun glæder sig rigtig meget til at læse bøgerne, og at hun håber, at "I", altså seeren, også vil gøre det en dag.

Videoen er klippet med lange indstillinger på op til 20 sekunder, som skaber en langsomhed og ro omkring formidlingen. Dog virker det som om, at klippene fortrinsvist er anvendt til at fjerne steder i optagelsen, hvor pigen har glemt noget eller er kommet i tvivl om, hvad hun skulle sige. Det tyder ikke på, at de er anvendt til at skabe tempo eller har en anden formidlende funktion.

Scenen er den samme igennem hele videoen: Pigen sidder foran en reol, i hvilken der ses en række ens bogrygge samt en enkelt forside: *Weilbach – dansk kunstsleksikon*. Det signalerer, at pigen befinder sig i et "bogrum", sandsynligvis på et bibliotek, hvilket i sig selv understøtter hendes omtale af bøger. Baggrundens bøger står dog i kontrast til dem, pigen anmelder, som er børne- og ungdomsbøger med billedrige forsider. Baggrunden understøtter således kun mediet, hun omtaler, nemlig bogen, ikke bogens indhold. Videoen anvender således de visuelle muligheder minimalt, og det betyder, at indholdet, anmeldelsen af de tre bøger, primært er at finde i lydsporet.

Figur 8. I videoen anmelder pigen tre bøger.

Pigen fremstår med stor indsigt i bøgerne grundet sin detaljerede beskrivelse af dem. Selv om man ser den samme pige i videoen, virker det dog til, at der også har været en anden person til stede, både fordi pigen nogle gange fokuserer væk fra kameraet, og fordi nogle udsagn fremstår som svar på spørgsmål, eksempelvis "Jeg glæder mig rigtig meget til at læse den her bog, ja". Denne anden person, som pigen har kunnet tale til og få øjenkontakt med, har måske også været med til at lave anmeldelserne? Pigen understreger løbende, at

hun glæder sig til at læse bøgerne. Dette gentages i den korte metatekst nedenfor videoen: "Lisa fra Middelfart har valgt tre bøger på bibliotekets hylder, som hun gerne vil læse snart!". Det indikerer, at pigen endnu ikke har læst de bøger, hun taler om, hvilket skaber tvivl om hendes pålidelighed som anmelder: Hvordan kan man omtale en bog så grundigt, når man ikke har læst den?

Samlet set fremstiller videoen læseren og læsning som tæt relateret til skønlitteratur og til bogen som medie. Det sker via pigens placering foran en bogreol, at det er bøger, hun anmelder og viser til kameraet, samt at hun har stor og detaljeret viden om disse. Selv om man fornemmer en anden persons tilstedeværelse i videoen, gives denne ikke taletid eller yderligere opmærksomhed, hvilket bevirker, at videoen overvejende præsenterer læsning som en aktivitet, som nydes alene.

Opsummering

Videoernes auditive og visuelle udtryksformer i formidlingen af læsningen og læseren

Nedenfor opsummeres, hvordan de visuelle og auditive udtryksformer anvendes i de fire videoers formidling af læsning og læseren.

Mens den ene video af Anna Briand rummer utallige scener, viser den anden kun to: Hjemme hos Anna Briand og på besøg hos kusinen. Ingen af scenerne supplerer eller anvendes direkte til at understøtte Anna Briands pointer om læsning. I stedet vises bogen og forskellige bogforsider til kameraet. Det er primært på denne vis, at det visuelle format anvendes i videoernes formidling af læsning.

Der er konstant lyd på i Anna Briands to videoer. Denne udgør - og domineres af - hendes stemme, og det er her man finder og hører hendes overvejelser om læsning. Videoerne anvender også reallyd og musik, der dog ikke understøtter hendes pointer yderligere. Begge videoer er klippet med 1-4 sekund pr. indstilling, hvilket skaber et højt tempo. Klipningen gør det muligt at introducere tre ret forskellige holdninger til læsning lige efter hinanden. Dog anvendes klipningen ikke til videre at understøtte Anna Briands opfattelse af læsning.

Lyd og billede fremstår klart og tydeligt i begge videoer og anvendelsen af klip, scener og musik viser, at der er brugt tid på at producere og redigere videoerne efterfølgende. Samlet giver dette indtryk af professionalisme. Anna Briands udsagn om læsning indlemmes altså i et lækkert og velproduceret univers. Kommentarerne viser, at hendes pointer om læsning går igennem til seerne.

Begge videoer af Book tube-pigerne arbejder kun med en scene, piger placeret foran kamera, hvortil de formidler deres boganmeldelse. Videoerne er optaget på biblioteket, hvorfor baggrunden er domineret af bøger og bogreoler, hvilket i sig selv visuelt understøtter et budskab om læsning. Mens den ene video i stort omfang anvender animationer, skrift og lyd til at supplere anmeldelsens pointer, gør den anden det i mindre omfang ved kun at vise bogens forside. Lyden udgør primært pigernes tale. Der anvendes kun i et enkelt tilfælde musik, der understøtter anmeldelsen. Man skal således lytte godt efter i pigernes videoer, da det er i talen, man finder videoens pointer om læsning.

Mens den ene video er klippet med 5-8 sekunder pr. indstilling, har den anden lange indstillinger på op til 20 sekunder. Kombineret med den enkelte scene skaber det en rolig rytme i formidlingen, hvilket giver øret mulighed for at koncentrere sig om lydsporet og dermed indholdet.

Indsætningen af animationer i den ene video samt fraklip af udsagn, der kan forstyrre anmeldelsen i den anden video, viser, at der i begge videoer er blevet brugt tid på den efterfølgende redigering. Det noget grovkornede billede og den mindre gode lyd tyder på, at pigerne ikke har haft dyre kameraer og mikrofoner at arbejde med. Selv om pigerne har gjort sig umage, indlemmes deres udsagn om læsning altså i et univers, der tydeligvis er præget af amatører. Dette "amatørunivers" kan dog bevirke, at seerne bedre kan identificere sig med pigerne, da videoredigering ikke er noget, alle begår sig i, og dyre teknologier ikke er noget, alle ejer.

De fire videoers fremstilling af læsning og læseren

I det følgende trækkes måden, hvorpå læsning og læseren fremstilles på, frem i først Anna Briands to videoer, dernæst i Book-tube-pigernes to videoer.

I Anna Briands ene video flettes titler og tanker om læsning ind i den primære og overordnede handling, som er en tur til Odense med kusinen. Den anden video omhandler direkte læsning og bøger, som diskuteres på et

besøg hos selvsamme kusine. Der er således væsentlig forskel på i hvor høj grad de to videoer omhandler læsning og læseren. Begge videoer signalerer, at Anna Briand opfatter læsning som en aktivitet tæt knyttet til skønlitteratur og til bogen som medie. Det ses ved, at hun har udvalgt skønlitterære titler, samt at hun, når hun omtaler en titel, holder bogen op foran kameraet. Hun virker dog ikke til at være en særlig interesseret eller dedikeret læser selv. Blandt andet har hun ikke læst alle de titler, hun viser, og så insinuerer hun, at læsning er kedeligt. Endvidere formidler hun ganske divergerende holdninger til læsning. Det gør det svært at få hold på, hvad der udgør hendes egen opfattelse.

I de to videoer taler Anna Briand om bøger og læsning i sin private sfære, hvilket skaber en meget personlig formidling og en sfære af fritidslæsning. Dog er hun en professionel youtuber, som er blevet aflønnet af *Læs piger*-projektet for at løse en formidlingsopgave. Dette understreger hun også i starten af videoerne. Det indikerer, at hun ikke selv har valgt at tale om læsning, hvilket mindsker hendes troværdighed som læser.

I den ene Book-tuber-klub-video anmelder to piger en enkelt bog. De inddrager animationer og et nys fra baggrunden i formidlingen, og der er et levende og positivt samspil de to imellem, hvilket viser læsning som pigernes fælles interesse og oplevelse. I den anden Book-tuber-klub-video anmelder en pige tre bøger, hvor alle detaljer, der er unødvendige for anmeldelserne, er klippet fra. Selv om man fornemmer tilstedeværelsen af en anden person, er denne minimeret, og læsningen fremstår derfor som en individuel aktivitet, en oplevelse og interesse, der udelukkende er forbeholdt pigen, der anmelder. Der er således væsentlig forskel på, hvorledes de to videoer omhandler læsning og læseren.

Fælles for videoerne er, at de som i Anna Briands to videoer knytter læsning tæt sammen med skønlitteratur samt med bogen som medie, både ved at anmelde skønlitterære titler, vise bogforsider frem og i kraft af selve scenen: Biblioteket, hvor pigerne har bøger enten omkring sig eller i baggrunden.

Pigerne fremstår som dedikerede og interesserede læsere, der selv har valgt de bøger, de vil anmelde, og som har sat sig grundigt ind i disse. Det giver dem en høj troværdighed som både læsere og som formidlere af læsning. Formidlingen sker i det offentlige rum, biblioteket, og den sker i form af en anmeldelse, der mere kan karakteriseres som en særlig genre end som en almindelig omgangsform eller -tone børn imellem. Endelig er videoen faciliteret af folkebiblioteket qua Booktuberklubberne. Selv om pigerne signalerer fritidslæsning i videoerne, sker det altså i en tydelig institutionel ramme.

Opsummerende kan man sige, at:

- de fire videoer har det til fælles, at de knytter læsning tæt til skønlitteratur og til den fysiske bog, og på den måde sender de et stærkt signal om, at læsning er lig med dette. Trods læsning også foretages i andre genrer og via andre medier, er den formidlede forståelse af læsning således meget entydig.
- der, inden for ovenstående forståelse af læsning, formidles mange forskellige måder at forstå og begå sig på som læser; en forskellighed, der kan appellere bredt i og med læsere, her videoernes seere, også må formodes at have forskellige opfattelser af, hvad læsning og læseren er. Dermed åbnes der mulighed for at ramme et bredt modtagerspekter.
- rammen for formidlingen af læseren og læsningen i fritidsregi tydeligvis er underlagt nogle institutionelle og kommercielle vilkår, hvilket peger på, at fritidslæsning ikke nødvendigvis behøver hænge sammen med eller skal formidles med hjem og det frie valg som ramme.

De tre fund vil være væsentlige at have for øje i fremtidige litteraturformidlingsprojekter.